

Akademik TOMISLAV RAUKAR

Rođen je u Starome Gradu na otoku Hvaru 29. prosinca 1933. Osnovnu školu, srednju ekonomsku školu, srednju muzičku školu (violina) i višu pedagošku školu (povijest - hrvatski jezik i književnost) završio je 1956. u Splitu. Jednopedmetni studij povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu upisao je u jesen 1957. i diplomirao u lipnju 1963. U međuvremenu, od siječnja 1962, radio je kao arhivski pomoćnik i zatim kao arhivist u Arhivu Hrvatske (Hrvatskom državnom arhivu), a u listopadu 1963. izabran je za asistenta na Katedri za pomoćne povijesne znanosti na Odsjeku za povijest Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. U lipnju 1966. prešao je kao asistent na Katedru za hrvatsku povijest. Godine 1975. na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu obranio je doktorsku disertaciju pod naslovom: *Ekonomsko-društveni odnosi u Zadru u XV. stoljeću*, pa je 1976. izabran za docenta na Katedri za hrvatsku povijest. God. 1980. izabran je za izvanrednog profesora, 1985. za redovitog profesora i u tom zvanju ponovno je izabran 9. siječnja 1991. i 1996. godine.

Od izbora za docenta god. 1976. njegovo temeljno zaduženje na Katedri za hrvatsku povijest, na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, bila je nastava iz predmeta *Hrvatska povijest u srednjem vijeku*, a od 1985. obavlja sve poslove i radne zadatke redovitog profesora u nastavi iz predmeta *Hrvatska povijest u razvijanom i kasnom srednjem vijeku* sa studentima II. godine studija povijesti.

S nastavnim dužnostima na Katedri za hrvatsku povijest vezano je i njegovo znanstvenoistraživačko područje: povijest hrvatskog naroda u srednjem vijeku. To je znanstveno područje ispunilo protekla tri desetljeća njegove djelatnosti na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Školske godine 1976/77. i 1977/78. bio je pročelnik, a 1978/79. i 1979/80. zamjenik pročelnika Odsjeka za povijest. U školskim godinama 1984/85. i 1985/86. bio je predstavnik Odsjeka za povijest u Znanstveno-nastavnom vijeću Filozofskog fakulteta, a 1986/87. i 1987/88. u Savjetu OOUR-a Humanističke i društvene znanosti Filozofskog fakulteta. Odlukom Zajednice sveučilišta Republike Hrvatske od 5. X. 1990. imenovan je za člana Matične komisije za područje povijesnih znanosti, a ostao je njezinim članom do isteka mandata godine 1992.

Za školsku godinu 1993/94. i 1994/95. izabran je za šefa Katedre za hrvatsku povijest na Odsjeku za povijest. Ponovno je na tu dužnost izabran i za škol. god. 1995/96. i 1996/97.

Odlukom Republičkog komiteta za znanost, tehnologiju i informatiku od 27. siječnja 1986. upisan je u Registar istraživača u znanstvenom zvanju znanstvenog savjetnika.

U ožujku 1986. u Razredu za društvene znanosti izabran je za člana suradnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, a g. 1997. za akademika.

1. Znanstvenoistraživačka djelatnost

U znanstvenoj djelatnosti prof. dr. sc. Tomislava Raukara u obilju znanstvenih priloga njegovi su istraživački naponi usmjereni na povijest gradova osobito dalmatinskih, široj hrvatskoj povijesti, metodološkim pitanjima i historiografiji.

Od dalmatinskih tema izabirem onu posvećenu Zadru. Naime, u knjizi *Zadar pod mletačkom upravom 1409-1797*.¹ prof. Raukar obrađuje Zadar u XV. i XVI. stoljeću u 6 poglavlja (oko 200 stranica). U poglavlju *Ponovno pod mletačkom vlašću* prvi put je obrađen porezni sustav i demografski razvoj Zadra u XV. stoljeću. Na temelju svojega istraživačkog rada u poglavlju *Razvoj privrede u XV. st.* sustavno je izložio gospodarski razvoj Zadra. U poglavlju *Zadarsko društvo u XV. st.* ta je problematika obrađena i na Zapisnicima zadarskog vijeća, a u širem jadransko-balkanskom političkom kontekstu obrađena su zbivanja iz poglavlja *U sjeni turskih ratova*, napose u odjeljku o zadarsko-mletačkim i zadarsko-hrvatskim odnosima. Isključivo na temelju autorovih arhivskih istraživanja rađena je tema *Privreda i društvo za turskih ratova u XVI. st.* i uz ostalo opširno je razrađen i demografski razvoj Zadra u tom stoljeću.

Prvi pokušaj da se utvrde glavne značajke društvenog razvoja hrvatskih zemalja u XV. st. izložen je u raspravi *Društveni razvoj u Hrvatskoj u XV. st.*² U prilogu nije riječ samo o političkim promjenama nego o čitavoj lepezi društvenih zbivanja, od demografskih promjena, preko gospodarskih, do novih političkih ideja i intelektualnog sazrijevanja. Spomenute pojave društvenoga razvoja postavljene su u navedenom prilogu u odnos uzajamne ovisnosti.

Prilog *Vinodolski zakon i hrvatsko srednjovjekovno društvo*³ nastoji uključiti Vinodolski zakon i društveno ustrojstvo što se u njemu ocrtava u društvenotipološku ljestvicu hrvatskoga srednjovjekovlja. U glavi *Vinodolski zakon i historiografija* autor je izložio mišljenja u tumačenju naziva kmet, u rasponu od A. Mažuranića do N. Klaić i upozorio da je očigledne suprotnosti u tumačenju naziva kmet nastojao prevladati L. Margetić u svojim radovima o Vinodolu i Vinodolskom zakonu vrlo jednostavnim postupkom: identifikacijom naziva kmet i pućanin, odnosno upotrebom složena naziva kmet-pućanin. Sažimajući napore historiografije u proučavanju Vinodolskog zakona Raukar zaključuje da predodžba o društvenom razvoju Vinodola, nasuprot onoj o pravnopovijesnim značajkama zakona, i dalje sadržava više otvorenih nego pouzdano objašnjenih pitanja. U poglavlju *Vinodolsko društvo vinodolske općine* zastupa se mišljenje da se u razlaganju o vinodolskom društvu moraju zadržati nazivi sadržani u Vinodolskom zakonu, pa i naziv kmet za većinu stanovnika Vinodola. U Vinodolu se prožima tradicionalno nazivlje Vinodolskog zakona (kmetovi) i staleško nazivlje, uobičajeno u svim gradskim društvima na istočnom Jadranu (pućani). U praktičnoj upotrebi,

¹ Zadar 1987. (zajedno s I. Petricioli, F. Švelec, Š. Peričić).

² Historijski zbornik XXXVIII, 1985, 75-94.

³ Historijski zbornik XLV, 1992, 155-168.

što znači u društvenoj svijesti vinodolskoga stanovništva, naziv kmet je češći, pa prevladava nad nazivom pučani. U posljednjem poglavlju *Društvo i kodifikacija* Raukar ističe da Vinodolski zakon kao najstariji spomenik sa sustavno izloženim pravnim odredbama, pisan hrvatskim jezikom, nastaje u istom stoljeću, u kojemu se donose pravni spomenici u dalmatinskim gradovima (kapitulari Splita i Trogira, dubrovački i korčulanski statut). Odredbe Vinodolskog zakona odražavaju nadmoć feudalne vlasti, ali čuvaju i glavne značajke općinske organizacije. Iako je u svim važnim zbivanjima vlast kneza bila odlučujuća, ipak je ispod tog sloja feudalne vlasti općina bila neposredni okvir društvene svakodnevne u Vinodolu.

U raspravi *Gradec i grad na hrvatskom prostoru*,⁴ Raukar ističe da je Bela IV. osnovao 1242. Gradec u Zagrebu, u neposrednoj blizini biskupskoga Zagreba, a oba naselja su dijelovi urbanoga zagrebačkoga prostora. Geomorfološki i komunikacijski preduvjeti njihova postanka bili su isti, jer kako Gradec i Zagreb leže na raskršću važnih prometnih putova, tako se i dalmatinski gradovi nalaze na jadranskim pomorskim putovima. Dok se gradovi na istočnom Jadranu oslanjaju na kasnoantičko nasljedstvo, Gradec je upućen na novo društvo, bez jasnije prethodne urbane zemljišne osnove. Jadranski gradovi stekli su svoj prostor i pravni sustav u toku dugotrajnog puta, za vrijeme stogodišnjeg razvoja. Naprotiv, Gradec je dobio svoje zemljište i pravne osnove osnivanjem i stjecanjem kraljevskih privilegija u 1242. godini.

U prilogu *Hrvatski prostor i kršćanstvo prije Zagrebačke biskupije*,⁵ određuju se glavne etape u razvoju kršćanstva i Crkve na hrvatskom prostoru prije utemeljenja Zagrebačke biskupije. One su uglavnom sukladne slijedu razvojnih razdoblja u ranoj hrvatskoj povijesti. I Crkva i društvo usredotočeni su od VII. do potkraj XI. st. na istočnom Jadranu i u njegovu neposrednom zaleđu, dok o društvenom razvoju u Panoniji sve do potkraj XI. st. govore samo rijetka vrela. Premda su i vrela o razvoju Crkve na istočnom Jadranu u osvit ranog srednjeg vijeka oskudna, ipak se smije zaključiti da se jadranske biskupije utemeljuju u VII. i VIII. stoljeću. Razvoj društva i crkvenoga ustrojstva ubrzava se nakon 800, a obavijesti vrela postaju iscrpnijima. To je doba pokršćavanja Hrvata i utemeljenja hrvatske kneževine. Na splitskim crkvenim saborima 925. i 928. oblikuje se jedinstveno crkveno ustrojstvo u Dalmaciji i Hrvatskoj. Nakon utemeljenja Zagrebačke biskupije, najkasnije godine 1094, ono se protegnulo do Slavonije.

U prilogu *Društveni obzori srednjovjekovnog Zadra*,⁶ ocrtavaju se društvene okolnosti, u kojima je 1495. utemeljen *generalni studij* u dominikanskom samostanu u Zadru. U poglavlju *Prostor i baština* razmatraju se prirodni, prostorni preduvjeti zadarskoga srednjovjekovlja i upozorava na njihove prednosti spram onih u drugim dalmatinskim gradovima. Društvene značajke srednjovjekovnog Zadra, od romansko-hrvatskoga prožimanja do komunalnog ustrojstva, razmatraju se u poglavlju *Srednjovjekovno društvo* pri čemu se utvrđuje razvojna crta zadarske povijesti, od društvenog rasta prema zastoju. Poglavlje *Ljudi i stvaralaštvo* sažeti je pogled u misaoni i umjetnički razvoj

⁴ Zagrebački Gradec 1242 - 1850, Zagreb 1994, 13-17.

⁵ Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094-1994, Zagreb 1995, 81-95.

⁶ Croatica Christiana Periodica XIX, 1995, 35, 147-166.

srednjovjekovnog Zadra, u rasponu od vizualnosti gradskog krajolika, do glagoljaštva i renesansnog pjesništva. A usporedbom zadarskoga i dubrovačkoga srednjovjekovlja u zaključnom se poglavlju postavlja teza da je Zadar sve do XV. st. bio najrazvijenijim dalmatinskim gradom i da tek tada počinje zaostajati za razvojem Dubrovnika.

Na temelju splitske notarske građe, koja je u dosadašnjoj historiografiji bila oskudno proučena, u prilogu *Splitska kreditna trgovina XIV. stoljeća*, analiziraju se podaci o splitskoj kreditnoj trgovini u notarijatu XIV. stoljeća. Općenitim predodžbama o splitskoj trgovini, u historiografiji najčešće oslonjenima na javnopravne odredbe (splitski statut, ugovori o prijateljstvu i povlasticama i sl.), suprotstavljaju se sačuvani kvantitativni podaci vrela od 1341. do 1377. godine. Istraživanje pokazuje da je u drugoj polovici XIV. st. rastao opseg splitske kreditne trgovine. Split je, doduše, važnošću trgovine zaostajao za jačim središtima na istočnom Jadranu, na primjer za Dubrovnikom i Zadrom, ali se unatoč tomu uključivao u jadransko-balkanski smjer gospodarskih i društvenih veza.⁷

Nakon dugogodišnjih istraživanja u arhivima i objavljivanja brojnih zapaženih rasprava, uzornoga poznavanja svih relevantnih izvora i literature, prof. Tomislav Raukar izložio je u svojoj sintezi *Hrvatsko srednjovjekovlje. Prostor, ljudi, ideje* originalni prikaz hrvatske povijesti od razdoblja ranog do kasnog srednjeg vijeka. Tekst ove odlične sinteze prati hrvatsko srednjovjekovno društvo u cjelini njegova razvoja, u svim pojavama srodnosti i suprotnosti, s dinamičnim sinkronostima i asinkronostima, u sporom dugostoljetnom i ustrajnom oblikovanju njegovih razvojnih struktura.

Prof. Raukar objavio je dva danas veoma aktualna priloga. U prvom *Ranosrednjovjekovna Hrvatska: prostor i društvo*, ocrtane su u sažetom pregledu glavne značajke rane hrvatske povijesti. Ističe se da je hrvatska kneževina od početka bila smještena na geopolitički osjetljivu prostoru između Panonije i Jadrana, a njezina državna i kulturna središta bila usredotočena na istočnojadranskoj obali. To uvjetuje i temeljni smjer političkog i društvenog spajanja, prema gradovima bizantske Dalmacije. Politički integracijski procesi veoma su spori, ali im prethode dodiri ljudi i romansko-hrvatsko etnokulturno prožimanje. Društvenom se preobrazbom u opseg kraljevstva uključuje područje ranosrednjovjekovne Neretvanske kneževine. Usporedo s prostornim oblikovanjem stvaralo se i rano hrvatsko društvo. Skupine istaknutijih ljudi pojavljuju se i u dalmatinskim gradovima i na području kraljevstva, ali je društveni razvoj u istočnojadranskim gradovima bio brži. Istodobno se ranosrednjovjekovna Hrvatska sustavima veza uključivala u razvojne smjernice europsko-mediteranskog prostora.⁸

U drugom prilogu *Hrvatska na europskom prostoru*, koji se izravno nadovezuje na prethodni autor utvrđuje uzajamnosti hrvatske i europsko-mediteranske povijesti od razvijenog do kasnog srednjeg vijeka i renesanse. Najprimjetnijom značajkom hrvatske povijesti između 1200. i 1600. bile su prostorne promjene, od integracijskog vrhunca u drugoj polovici XIV. st. do "ostatka ostataka" potkraj XVI. stoljeća. U istom vremenskom rasponu i ustrojstvo društva opisuje sličan razvojni luk. U XIV. i XV. st. društva se na hrvatskom prostoru staleški konačno oblikuju, ali nakon god. 1500. na dijelu kraljevstva, prije svega na kontinentalnom prostoru, ulaze u doba krize i razgradnje. No

⁷ Građa i prilozi za povijest Dalmacije 12, Božić - Bužančić zbornik, Split 1996, 65-91.

⁸ Prostor i društvo, Hrvatska i Europa, kultura, znanost i umjetnost. Svezak 1, Srednji vijek (VII. do XII. stoljeće). Rano doba hrvatske kulture, HAZU i AGM, Zagreb 1997., 181-195.

unatoč nepovoljnim okolnostima hrvatski prostor je sustavom društvenih veza, od gospodarskih uzajamnosti, preko sveučilišta i hodočašća, do umjetničkog i misaonog stvaralaštva, čvrsto uključen u razvojna gibanja europsko-mediteranskog Zapada.⁹

Metodološka načela u istraživanju hrvatske povijesti u razvijenom i kasnom srednjem vijeku prof. Raukar je nastojao odrediti u prilogu *Hrvatsko srednjovjekovlje između tradicionalne i društvene povijesti*.¹⁰ On se obazire na ključni odnos: regionalna razdioba hrvatskoga teritorija u srednjem vijeku i uvažavanje zajedničkih procesa na čitavom hrvatskom teritoriju. Zalaže se za komparativnu cjelovitost u tumačenju hrvatskoga srednjovjekovlja na metodološkim načelima društvene povijesti.

2. Ostala znanstvenoistraživačka djelatnost

a) Projekti

Prof. Tomislav Raukar bio je od 1990. do 1994. voditelj projekta *Hrvatsko kasno-srednjovjekovno društvo 1350-1550*, u kojemu su četvero istraživača i jedan znanstveni novak izradili brojne znanstvene priloge i dva magistarska rada, pripremili jedan doktorski rad. U projektu *Hrvatska povijest - sinteze* (voditelj prof. dr. Nikša Stančić) Raukar je izradio monografiju *Hrvatsko srednjovjekovlje. Prostor, ljudi, ideje*. Suradnik je i u projektu *Povijest hrvatskoga naroda u srednjem vijeku* (urednik prof. dr. F. Šanjek) koji je pokrenulo Izdavačko poduzeće "Školska knjiga" u Zagrebu.

b) Domaći znanstveni skupovi

Prof. Raukar sudjelovao je priopćenjima na brojnim znanstvenim skupovima u Hrvatskoj: Hvar 1976. (Ustanak Matija Ivanića), Zadar 1980. (Dalmacija u doba Anžuvinaca), Split 1982. (670. obljetnica Splitskog statuta), Zagreb - Brač 1984. (800. obljetnica Povaljskog praga), Hvar 1986. (Dani hvarskog kazališta, Hanibal Lucić), Zagreb 1987. (savjetovanje o HNNJ), Pula 1988. (Dani Jaroslava Šidaka), Zagreb - Zadar 1988. (Šimun Kožičić Benja), Zagreb - Novi Vinodolski (700. obljetnica Vinodolskog zakona), Zagreb 1988. (1100. obljetnica Branimirova natpisa iz godine 888), Zagreb 1988. (100. obljetnica rođenja Grga Novaka), Zagreb 1989. (600. obljetnica bitke na Kosovu), Zagreb 1989. (Zvonimir, kralj hrvatski), Zagreb 1989. (80. obljetnica dr. S. Antoljaka), Senj 1990. (500. obljetnica rođenja Nikole Jurišića i Petra Kružića), Zagreb 1991. (60. obljetnica pogibije M. Šufflaya), Zagreb 1992. (750. obljetnica Zlatne bule Bele IV. Gradecu), Zagreb 1994. (900. obljetnica Zagrebačke biskupije), Split 1995. (500. obljetnica Bernardinova Lekcionara), Zadar 1995. (600. obljetnica franjevačke provincije Sv. Jeronima), Korčula 1995. (Marko Polo i istočni Jadran), Zadar 1995. (1000 godina ribarstva u Hrvata).

U jesen 1989. prof. Raukar je bio predsjednik Organizacijskog odbora za pripremu znanstvenog skupa *Zvonimir, kralj hrvatski* koji je od 14. do 17. prosinca 1989. održan u Zagrebu i Splitu. Bio je, također, predsjednik Organizacijskog odbora za pripremu znanstvenog skupa u povodu 225. obljetnice smrti Petra Zrinskog i Frana Krste Franko-

⁹ Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost, sv. 2, HAZU i AGM, Zagreb (u tisku) rukopis 34 str.

¹⁰ Historijski zbornik, XL, 1987.

pana što su ga u proljeće 1996. priredili Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu i Međimurska županija (Čakovec - Zagreb).

c) Međunarodni znanstveni skupovi

Prof. Raukar sudjelovao je na više znanstvenih skupova u inozemstvu, odnosno skupova s međunarodnim sastavom sudionika: Ljubljana 1978. (jugoslavensko-talijanska komisija za povijest), Bari 1979. (Sale e saline in Adriatico), Lanciano 1980. (IV. međunarodni kongres o odnosima između dviju jadranskih obala), Rim 1982. (Italiani e Slavi del sud nell'area adriatica dall'eta angioina a quella del predominio veneto-turco, secc. XIII-XV), Vasto 1984. (V. međunarodni kongres o odnosima između dviju jadranskih obala), Split 1986. (L' histoire des autres), Ancona Jesi - Fabriano 1987. (VI. međunarodni kongres o odnosima između dviju jadranskih obala), Senigallia 1989. (Sette città jugo-slave, s priopćenjem o Zadru u srednjem vijeku), Spiez (Švicarska) 1989. (Kommunalismus in Europa), Madrid 1990. (17. međunarodni kongres povijesnih znanosti). Na svim spomenutim znanstvenim skupovima i kongresima nastupio je s priopćenjem.

d) Društva i redakcije

Prof. Raukar jedan je od potpredsjednika u Društvu za hrvatsku povjesnicu i u Hrvatskom nacionalnom odboru povijesnih znanosti. Od godine 1985. član je redakcije *Historijskog zbornika*, a istodobno je do 1994. bio i članom redakcije *Radova Instituta/Zavoda za hrvatsku povijest* (Zagreb). Od 1987. bio je član izdavačkog savjeta časopisa *Starohrvatska prosvjeta*, a od iste godine član je Uređivačkog odbora *Starina HAZU* u Zagrebu. Član je uredničkog vijeća edicije: *Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost*, te zamjenik urednika drugog sveska te edicije (glavni urednik akademik I. Supićić) koju je pokrenula Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

BIBLIOGRAFIJA RADOVA

A) Znanstveni radovi

Zadar u XV. stoljeću, Ekonomski razvoj i društveni odnosi, Institut za hrvatsku povijest. Zagreb 1977, 325 str.

Zadar pod mletačkom upravom 1409-1797. Zadar 1987, 27-123, 175-274.

O nekim problemima razvitka ćirilske minuskule ("bosančice"), HZ XIX-XX, 1966-67, 485-499.

O nekim problemima hrvatske povijesti u XV. stoljeću, HZ XXI-XXII, 1968-69, 529-548.

Prilog poznavanju sistema prihoda dalmatinskih gradova u XIV. stoljeću, HZ XXI-XXII, 1968-69, 343-370.

Zadarska trgovina solju u XIV. i XV. st., Radovi Fil. fak., Odsjek za povijest 7-8, 1969-70, 19-79.

Ekonomski odnosi na posjedima Rogovskog samostana u XV. i XVI. st., HZ XXIII-XXIV, 1970-71, 215-264.

O problemu bosančice u našoj historiografiji, Radovi III Muzeja grada Zenice, 1973, 103-144.

O nekim obilježjima trgovine dalmatinskih gradova u srednjem vijeku, HZ XXIII-XXIV, 1970-71, 411-442.

Prilozi o trgovačkom životu u Zadru XV. st., Spomenica Josipa Matasovića, 1972, 163-179.

Dalmatinski grad i selo u kasnom srednjem vijeku, JIČ 1974, 1-2, 41-50.

Cives, habitatores, forenses u srednjovjekovnim dalmatinskim gradovima, HZ XXIX-XXX, 1976-77, 139-149.

Venecija i ekonomski razvoj Dalmacije u XV. i XVI. st., Radovi IHP 10, 1977, 203-225.

Društvene strukture dalmatinske komune u srednjem vijeku, JIČ 1978, 1-4, 102-110.

Ser Baptista de Augubio, civis Spaleti, I rapporti demografici e popolativi, 1981, 151-163.

Društvene strukture u Mletačkoj Dalmaciji, Društveni razvoj u Hrvatskoj, 1981, 103-126.

Venezia, il sale e la struttura economica e sociale della Dalmazia nel XV e XVI secolo, Sale e saline nell'Adriatico, 1981, 145-156.

Komunalna društva u Dalmaciji u XIV. st., HZ XXXIII-XXXIV, 1980-81, 139-209.

Komunalna društva u Dalmaciji u XV. st. i u prvoj pol. XVI. st., HZ XXXV, 1982, 43-118.

Le città dalmate e il territorio adriatico: relazioni economiche e influenze sociali (XII-XV sec.), Italjug 1982, 9-17.

Il porto di Spalato e le relazioni commerciali nell'Adriatico del Tardo Medio Evo, Le relazioni economiche e commerciali, 1983, 117-128.

Grofovi Celjski i hrvatsko kasno srednjovjekovlje, HZ XXXVI, 1983, 113-140.

Komunalna društva u Dalmaciji u anžuvinskom razdoblju, Radovi FF Zadar, 1984, 243-250.

"Consilium generale" i sustav vladanja u Splitu u XIV. st., HZ XXXVII, 1984, 87-103.

Društveni razvoj u Hrvatskoj u XV. stoljeću, HZ XXXVIII, 1985, 75-94.

Die gesellschaftliche Entwicklung im Kroatien des XV. Jahrhunderts, Misao i djelo Ivana Stojkovića, 1986, 38-46.

Hrvatsko srednjovjekovlje između tradicionalne i društvene povijesti, HZ XL, 1987, 309-337.

"Kontinuiteta v konceptu" ili napredak u koncepciji?, ZČ 41, 1987, 4, 717-725.

Srednjovjekovni Brač na razmeđu društava, Brački zbornik 15, 1987, 45-59.

Hvarsko društvo u XVI. st., Dani hvarskog kazališta, 1987, 42-53.

Il conte Ivan Karlović: un condottiero croato tra Venezia e Turchi ai primi del Cinquecento, I rapporti politici e diplomatici, 1988, 101-106.

Immigrazione nelle città dalmate del basso medioevo, Italia felix, 1988, 36-42.

Hrvatske zemlje u doba bitke na Kosovu 1389, HZ XLII, 1989, 31-36.

Hrvatska na razmeđu XV. i XVI. stoljeća, SZ 17, 1990, 5-14.

Zadar u doba Šimuna Kožičića Benje, Zbornik radova o Šimunu Kožičiću Benji, 1991, 173-183.

Grga Novak i ekonomska povijest Dalmacije u srednjem vijeku, HZ XLIV, 1991, 185-191.

Vinodolski zakon i hrvatsko srednjovjekovno društvo, HZ XLV, 1992, 155-168.

Gradec i grad na hrvatskom prostoru, Zagrebački Gradec 1242-1850, 1994, 13-17.

Hrvatski prostor i kršćanstvo prije Zagrebačke biskupije, Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094-1994, 1995, 81-95.

Krbavska bitka u hrvatskoj povijesti, Vjesnik HAZU 6-7, 1995, 17-21.

Društveni obzori srednjovjekovnog Zadra, CCP XIX, 1995, 35, 147-166.

Kroatien um die Wende vom 15. zum 16. Jahrhundert, Österreichische Osthefte 37, Wien 1995, 391-400.

Splitska kreditna trgovina XIV. st., GPPD 12, 1996, 65-91.

I fiorentini in Dalmazia nel secolo XIV, Archivio Storico Italiano, Anno CLIII, 1995, Firenze, 657-680.

Hrvatsko srednjovjekovlje prostor, ljudi, ideje. ŠK Zagreb 1997, 620 str.

Prostor i društvo, Hrvatska i Europa, kultura, znanost, umjetnost. Svezak I, Srednji vijek (VII-XII. stoljeće). Rano doba hrvatske kulture, HAZU i AGM Zagreb 1997, 181-195.

Hrvatska na europskom prostoru, Hrvatska i Europa, Sv. II, HAZU i AGM Zagreb (u tisku), 34 str.

Istočni Jadran u XIII. stoljeću, u: Marko Polo i istočni Jadran u 13. st., Zagreb 1996, 13-28.

Provincija Sv. Jeronima u okrilju hrvatske povijesti XIV. st., 600. obljetnica Provincije Sv. Jeronima, Zadar (u tisku), 15 str.

Zadar i zadarsko otočje u srednjem vijeku, u: Tisuću godina prvog spomena ribarstva u Hrvata, Zagreb 1997, 71-81.

B) Stručni radovi

Novi radovi iz ćirilske paleografije i epigrafije, HZ XVIII, 1965, 340-355.

M. M. Frejdenberg, O formularu trogirskih notarskih dokumenata, HZ XVIII, 1965, 395-396.

M. Vego, Zbornik srednjovjekovnih natpisa Bosne i Hercegovine III, HZ XIX-XX, 1966-67, 633-635.

M. M. Frejdenberg, Torgovlja dalmatinskog goroda v XIII-XIV vv., Moskva 1967, HZ XXI-XXII., 1968-69, 596-605.

D. Dinić-Knežević, Trgovina vinom u Dubrovniku u XIV veku, HZ XXI-XXII, 1968-69, 593-596.

Poljički zbornik I, HZ XXI-XXII, 1968-69, 612-622.

G. Novak, Commissiones et relationes venetae IV-V, HZ XXI-XXII, 1968-69, 663-665.

Spisi zadarskih bilježnika I i II, Zadar 1959-1969, HZ XXIII-XXIV, 1970-71, 486-490.

- P. Đorđić, Istorija srpske ćirilice, Slovo 22, 1972, 158-168.
- Nova istraživanja o hrvatskoj povijesnoj metrologiji, HZ XXV-XXVI, 1972-73, 567-570.
- Marginalia uz novootkriveni "Vranski zakonik" iz g. 1454, HZ XXV-XXVI, 1972-73, 369-375.
- G. Novak, Commissiones et relationes venetae VI, HZ XXV-XXVI, 1972-73, 562-565.
- J. Stipišić, Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi, HZ XXV-XXVI, 1972-1973, 530-533.
- V. Rismondo, Registar splitskog notara Jakova de Penna, HZ XXVII-XXVIII, 1974-75, 445-448.
- Trogir za mletačke vlasti, Andreis, Povijest grada Trogira II, 1978, 57-85.
- Od legendi srednjovjekovlja do početaka hrvatske historiografije, HZ XXXI-XXXII, 1978-79, 398-407.
- Hrvatska historiografija 1965-1975, srednji vijek, HZ XXXI-XXXII, 1978-79, 3-20.
- Srednjovjekovna trgovina dalmatinskih gradova - istraživačka dostignuća i problemi, HZ XXXI-XXXII, 1978-79, 349-357.
- Izvori i historiografija za povijest Zadra u XV. stoljeću, HZ XXXI-XXXII, 1978-79, 281-306.
- I. Ostojić, Metropolitanski kaptol u Splitu, HZ XXXV, 1982, 339-342.
- Istraživanja Ferde Gestrina i razvoj jadranskih društava u kasnom srednjem vijeku, HZ XXXVI, 1983, 325-331.
- O šezdesetoj godišnjici profesora Ivana Kampuša, Radovi Instituta za hrvatsku povijest 17, 1984, 297-300.
- Turci i hrvatsko kasnosrednjovjekovno društvo, HZ XXXVII, 1984, 247-254.
- Istarska obzorja Miroslava Bertoše ili preobrazba povijesnog pisanja, Istra 1986, 5, 30-37.
- Četiri desetljeća historiografije o hrvatskom srednjovjekovlju (1945-1985), HZ XLI, 1988, 61-75.
- O arhivu obitelji Hektorović, HZ XLI, 1988, 237-244.
- Nada Klaić, povjesničar hrvatskoga srednjovjekovlja, CCP 1989, 21, 197-200.
- Hrvatska u doba kralja Zvonimira, Nastava povijesti 1989, 4, 175-179.
- Rural and Urban Communities on the East Adriatic Coast in the Middle Ages, Madrid 1990, 277-278.
- Splitska arhivska građa XIV-XVI. st. kao izvor za ekonomsku povijest Dalmacije, GPPD 11, 1990, 21-24.
- Zadar/Zara, Sette città jugo-slave, Ancona 1991, 199-208.
- Milan Šufflay i hrvatsko srednjovjekovlje, Kolo 3, 1991, 123-127.
- Novi pogledi o kršćanstvu u hrvatskom srednjovjekovlju, Encyclopaedia Moderna, 1993, 349-351.
- Hrvatska u zajednici s Ugarskom, Domovinski odgoj, 1995, 170-177.

C) Članci u enciklopedijama

Enciklopedija Jugoslavije, sv. 6, 7 i 8, Zagreb 1965-1971: Poparić Bare; Pracat Miho; Rogovo; Split (povijest); Skradin; Sinj; Silba; Stjepan I; Stjepan II; Supetarski kartular; Svačići; Svetoslav; Šibenik (povijest); Šolta; Šubići; Talijansko-jugoslavenski odnosi (do 1797); Trogir (povijest); Trpimir I; Trpimir II; Tugomerići; Vekenega; Višeslav; Vrgada; Vuk; Zadar (povijest od 1409); Zdeslav; Zvonimir; Žigmund.

Enciklopedija Jugoslavije, drugo izdanje: Branimir.

Enciklopedija hrvatske povijesti i kulture, Zagreb 1980: Biograd; Brač; Bribir; Dalmacija; Hvar; Klis; Knin; Krk; Neretljanska krajina; Omiš; Poljica; Rab; Sinj; Solin; Split; Šibenik; Trogir; Vis; Zadar; Bitka kod Lepanta; Bizant; Bizantska vladavina; Brodogradnja; Gradsko uređenje u srednjem vijeku; Gradski patricijat; Gradski puk; Jedrenjaci; Kolonat; Mletačka republika; Mletačka vladavina; Mletački providuri; Notari; Obrtna privreda; Obrtnički radnici; Plemstvo u feudalizmu; Poljoprivreda; Poljoprivredna društva; Pomorska privreda; Ribarstvo; Seljačke bune; Seljaštvo; Solane; Stočarstvo; Šumarstvo; Trgovinska privreda; Ustanak Matija Ivanića 1510-14; Vinogradarstvo; Županijsko uređenje; (osim povijesnih prikaza o pojedinim naseljima i regijama, svi se članci odnose na razdoblje od XII. do XVI. st.).

Ivan Kampuš

J U B I L A R N I
H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

posvećen je

prof. dr. Jaroslavu ŠIDAKU,

*njegovu osnivaču i glavnom uredniku
(1948 – 1985)*

IZDAVAČ: Društvo za hrvatsku povjesnicu

REDAKCIJSKI ODBOR

Mirjana GROSS
Ivan KAMPUŠ
Ivica PRLENDER
Tomislav RAUKAR
Petar STRČIĆ

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Ivan KAMPUŠ

LEKTOR

Branko ERDELJAC

Adresa uredništva:

Društvo za hrvatsku povjesnicu
Zagreb, Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ul. Ivana Lučića 3

Cijena ovog broja iznosi 200 kuna

Izdanje časopisa sufinancira

Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske

Mišljenjem Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-1/7-94-01 i 5320317-96-01
od 18. XI. 1994. i 1. III. 1996. časopis je oslobođen plaćanja poreza na promet.

Slog i prijelom na kompjutoru: DENONA, Garićgradska 6 – Zagreb

Tisak: KRATIS, Vrapčanska 15 – Zagreb, prosinac 1997.